

YTTRANDE

2020-08-18

Avdelningen för politik och profession
Nina Forssblad

tiina.kangasniemi@saco.se

Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet

Utbildningsdepartementet har genom SACO berett Akavia tillfälle att yttra sig över promemorian Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet (U2020/03053/UH).

Sammanfattning

Akavia välkomnar förslaget att göra ändringar i högskolelagen för att främja och värna om den akademiska friheten och för att förtydliga lärosätenas roll för det livslånga lärandet.

Akavias synpunkter – Främja den akademiska friheten

Ett ökat principiellt skydd i lag för den akademiska friheten skickar tydliga signaler om vikten av att värna demokratin och yttrandefriheten. Det är särskilt angeläget då forskare och ledare inom högskolor och universitet även i Sverige i allt högre grad mottar hot och hat, något som såväl regeringen som press uppmärksammat under våren 2020. Det rör inte enbart områden som genusvetenskap och klimatforskning, som tidigt utsatts, utan även konstnärliga områden och ämnesinriktningar som kriminologi och statsvetenskap.

Förekomsten av hat och hot inom akademien är vidare en säkerhets- och arbetsmiljöfråga för många av Akavias medlemmar som är verksamma inom dessa områden. Akavia arbetar ständigt för att minska hot och våld mot medlemmarna i deras yrkesutövning.

Akavia anser också att förslaget klart markerar att fritt kunskapssökande och fri kunskapsspridning är en förutsättning för högkvalitativ vetenskaplig och konstnärlig forskning och utbildning, som kan lösa samhällsproblem och främja utveckling inom sina områden. Markeringen är också ett stöd för fortsatt utvecklande av och upprätthållande av

förtroendet för forskningen som grundas på viktiga principer såsom källkritik och evidens. I förlängningen är det också ett verktyg för att motverka "fake news".

Akavias synpunkter – tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet

De stora och allt snabbare förändringarna på arbetsmarknaden kräver ett fungerande system för ständig kompetensutveckling. Livslångt lärande som begrepp är välkänt, harmonierar med internationella termer och är ett vidare begrepp än "fortbildning".

Ett förtydligande av högskolornas och universitetens roll inom det livslånga lärandet sätter fokus på akademien som en viktig samhällsaktör även inom detta område. Det ger också en möjlighet att på andra sätt nå ut med kompetens, forskning och nya kunskaper till större grupper i samhället, vilket kan medföra en ökad jämställd- och jämlikhet. För många akademiker är det dessutom naturligt att återvända till akademien för att stärka sin kompetens och kunskap. Livslångt lärande för arbetsmarknaden via högskolorna och universiteten kan dessutom innebära en kvalitetssäkring som skapar tydlighet för såväl arbetstagare som arbetsgivare.

Akavia

Patrik Nilsson
Chef Politik och Profession

Nina Forssblad
Professionsanalytiker